

Kulturdepartementet
v/ Politisk ledelse

Oslo, 17. januar 2020

Innspill til statsbudsjettet for 2021

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) vil med dette gi innspill om tilskudd til studieforbund og Vofo i statsbudsjettet for 2021. Innspillet retter seg til statsbudsjettets Kap. 254 Post 73 i kunnskapsdepartementet og studieforbundenes nye post i Kulturdepartementet. Innspillet har som formål å vise hvordan tilskuddene til våre organisasjoner kan utvikles for å gjøre oss i best mulig stand til å møte forventningene til vårt arbeid.

I regjeringsplattformen som ble lagt frem 17. januar 2019 fremgår det at regjeringen vil:

Styrke det frivillige, åpne og ubyråkratiske opplæringstilbudet i frivillig sektor, i regi av blant andre studieforbundene.

Utdannings- og forskningskomitéen skrev følgende i sin behandling av statsbudsjettet for 2020:

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten, hvor det foreslås å øke bevilgningen til studieforbundene med 10 mill. kroner, utover regjeringens forslag. Flertallet viser videre til deling som skal gjøres av studieforbundsordningen mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, og mener dette er riktig for å kunne ivareta mangfoldet av opplæring innen frivillig virksomhet og frivillig kulturliv, demokrati og deltakelse.

Flertallet viser til at regjeringens begrunnelse for deling av studieforbundsordningen mellom de to departementene er å gi studieforbundsordningen større gjennomslagskraft til å oppnå viktige utdanningspolitiske og kompetansepoltiske mål på Kunnskapsdepartementets område, og frivillighetspolitiske og kulturpolitiske mål på Kulturdepartementets område.

Flertallet mener studieforbundene har en viktig rolle for kompetansepolitikken som tilbydere av en læringsarena der deltakerne finner læringsmotivasjon og mestringsglede. Flertallet mener studieforbundene er et godt virkemiddel for inkludering og motvirkning av utenforskap, demokratibyggning og aktiv deltagelse i både samfunnsliv og arbeidsliv. Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene ønsker å være en konstruktiv bidragsyter i kompetansereformen og være med å løfte opplæringstilbudet over hele landet. Fremtidens kompetansebehov fordrer at vi har et bredt perspektiv på læring og styrker voksnes læringsevner.

Vofo ber om at:

- 1. Statsbudsjettets Kap. 254 Post 73: Tilskudd til Voksenopplæringsorganisasjoner lønns- og prisjusteres og økes med 5 millioner kroner for 2021.**
- 2. Tilskudd til studieforbundene: VOFO legger til grunn at tilskuddet til studieforbund lønns- og prisjusteres og økes ytterligere med 15 millioner kr.**

Argumentasjon og forklaring.

- 1. Statsbudsjettets Kap. 254 Post 73: Tilskudd til Voksenopplæringsorganisasjoner lønns- og prisjusteres og økes med 5 millioner kroner for 2021.**

Regjeringsplattformen har store ambisjoner på det kompetanse-, kultur- og frivillighetspolitiske feltet. Vofo ønsker å være en konstruktiv bidragsyter for å møte disse ambisjonene. Økt aktivitet og oppgaver kombinert med stort mangfold i studieforbundenes medlemsmasse, tilbud og roller, tilsier at det er et stort behov for å samordne og å løse felles utfordringer. Vofo bidrar til å opprettholde god dialog mellom studieforbundene og myndighetene både nasjonalt og regionalt.

Deling av tilskuddsordningen til studieforbundene mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet og endringer i studieforbundenes rammevilkår påvirker Vofos organisering og virke, og vil kreve ekstra ressurser. Som ansvarlig departement for voksenopplæringsloven mener vi at Kunnskapsdepartementet har et overordnet ansvar for at fellesorganet for studieforbund. Samtidig vil vi understreke at Kulturdepartementet også er ansvarlig for at Vofo har tilstrekkelig med ressurser til drift, samt til samordningsoppgaver overfor studieforbundene godkjent av kulturdepartementet og oppgaver for det offentlige.

Vofo ønsker å fortsette å spille en aktiv rolle i utformingen av kompetanse, kultur og frivillighetspolitikken i samarbeid med partene i arbeidslivet og myndighetene. Vofo

representerer i Kompetansepolitisk råd frivillig og ideell sektor og er en viktig pådriver for å sektor til en tydeligere bidragsyter i landets kompetansepolitikk og i samfunnet, både nasjonalt og regionalt.

Partene i nasjonal kompetansepolitisk strategi er enige om at frivillig sektor er en viktig læringsarena. Studieforbund og deres medlemsorganisasjoner tilbyr et bredt spekter av kurs- og opplæringsmuligheter. Et av delmålene er å stimulere til at flere finner læringsmotivasjon, opplever mestring og bygger læringsevner gjennom opplæring i frivillig sektor. Vofo er en viktig pådriver for å få frivillig og ideell sektor til å bli en tydeligere bidragsyter i landets kompetansepolitikk, både nasjonalt og regionalt.

Nå som fylkene får økt ansvar for kompetanse-, kultur- og frivillighetspolitikken er det også viktig å legge til rette for samhandling mellom frivilligheten, næringslivet og myndighetene.

Samhandling mellom fylkeskommunen og frivillige og ideelle aktører blir viktig for å sikre et mangfold av opplæringstilbud med kvalitet for voksne i regionene.

For å møte dette behovet trenger vi en sterkere finansiering av Vofos regionale arbeid. Et godt samarbeid med aktører på regionalt nivå gir studieforbundene større gjennomslagskraft til å oppnå politiske mål, som styrker effekten av tilskuddet til studieforbund. Vi ser det som en relevant oppgave å være til stede i regionale kompetanseforumer og kultur/frivillighetsforumer, og bidra til at studieforbundenes virksomhet knyttes til fylkenes samfunnsutviklingsarbeid. Vofo har i dag regioner som dekker alle landets fylker, men flere av disse mangler ressurser til å være en effektiv støtte for studieforbundene og pådriver for regionalt samarbeid. Vi ber om en økning i statsbudsjettet slik at vi kan styrke vår regionale kapasitet med ansatte i minimum 50% stilling i hvert fylke.

Vi ber derfor om fortsatt forutsigbarhet for vårt budsjett og at tilskuddet til

Voksenopplæringsforbundet lønns- og prisjusteres og økes med 5 millioner kroner for 2021.

2. Tilskudd til studieforbund godkjent av Kulturdepartementet: VOFO legger til grunn at tilskuddet til studieforbund lønns- og prisjusteres og økes ytterligere med 15 millioner kr.

Studieforbundenes opplæringsvirksomhet drives etter formålet i voksenopplæringsloven om å fremme livslang læring ved å legge til rette for organiserte læringsaktiviteter ved siden av det formelle utdanningssystemet. Loven og studieforbundene bidrar til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i

samfunns- og arbeidslivet. Fra 2021 overtar Kulturdepartementet det faglige og økonomiske ansvaret for 10 av 14 studieforbund og majoriteten av studieforbundenes kursvirksomhet.

Studieforbundene er en viktig drivkraft for læring og opplæring i kulturlivet og frivilligheten. Opplæring og kunnskapsdeling er en forutsetning for en velfungerende frivillighet og kulturliv. Organisert opplæring sikrer nødvendig kompetanse til å drive og utvikle organisasjoner, den bidrar til rekruttering, og er et viktig virkemiddel for frivillige organisasjoner til å skape deltagelse i samfunn og arbeidsliv. Vi er opptatt av at man ser politikkområdene i sammenheng og ikke har et for smalt perspektiv på kompetanse. Den kompetansen som bygges i frivillig/ideell sektor er viktig for den enkelte og for samfunnet. Den har også positive ringvirkninger for deltakelse i arbeidslivet, og for potensiell jobbskaping. Vi mener det ligger et stort potensial i å se de ulike læringsarenaene i arbeidsliv, frivillig/ideell sektor og utdanningssektor i sammenheng og få på plass en politikk som får dem til å spille bedre sammen i et utvidet kompetanseperspektiv.

Frivilligheten er en viktig partner for det offentlige i å løse oppgaver innen flere samfunnsområder. Den norske beredskapen er avhengig av godt skolerte, frivillige redningsmannskaper i redningsaksjoner. Barn må være i gode og kvalifiserte hender på trening, i teatergrupper og på speidertur. Integrering i det norske samfunnet krever gode læringsarenaer for språktrening og kulturkompetanse. Funksjonshemmede trenger tilpassede læringsarenaer for å bygge kompetanse og livsmestring. En sterk og kompetent frivillig sektor med tillit hos myndigheter og befolkningen er avhengig av et systematisk og kvalitetsbevisst forhold til opplæring. Opplæring i frivillig sektor er for mange en lavterskel læringsarena der de kan oppleve mestring og overvinne hindringer for læring. Disse læringsarenaene fungerer som en døråpner til videre læring, arbeidsliv og samfunnsdeltagelse.

Det viktigste rammevilkåret for å styrke frivillig sektor som læringsarena og kompetansen i sektoren er bevisst satsing på studieforbundene. Gjennom studieforbund får frivillige organisasjoner målrettet tilskudd til kursvirksomhet som holder høy faglig kvalitet og nasjonale standarder. Studieforbundene er selvstendige og demokratiske organisasjoner med virksomhet over hele landet og der lokale forhold ivaretas på frivillighetens egne premisser. Studieforbundene motiverer organisasjonene til å drive opplæring, gir pedagogisk-faglig veiledning til lokale kursarrangører, er et faglig nettverk og driver voksenpedagogisk utviklingsarbeid

Vi ber om at man følger opp ambisjonen om å styrke studieforbundene med bevilgninger som gir rom for fornyelse, vekst og rekruttering av bredere og mer krevende målgrupper for læring. Det er avgjørende at man sikrer forutsigbar finansieringen til faglig og administrativ virksomhet slik at de

fortsatt kan ha en tilstrekkelig størrelse for bl.a. faglig utvikling og veiledning, effektiv saksbehandling, kvalitetssikring og internkontroll av virksomheten.

Partene i nasjonal kompetansepolitisk strategi er enige om at frivillig sektor er en viktig læringsarena. Studieforbund og deres medlemsorganisasjoner tilbyr et bredt spekter av kurs- og opplæringsmuligheter. Et av delmålene er å stimulere til at flere finner læringsmotivasjon, opplever mestring og bygger læringsevner gjennom opplæring i frivillig sektor.

Vi ber derfor om at tilskuddet til studieforbund godkjent av Kulturdepartementet lønns- og prisjusteres og økes med 15 millioner for 2021.

Vi stiller gjerne til et møte for å utdype innspillet nærmere.

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Rune Foshaug

Stian Juell Sandvik

Generalsekretær

Rådgiver